

Gemeente Ouder-Amstel Programmabegroting 2025-2028

17-12-2024

4.3 Treasury

4.3.1 Algemeen

Deze paragraaf informeert de gemeenteraad over het treasurybeleid en het risicobeheer van de financieringsportefeuille. De treasuryfunctie ondersteunt de uitvoering van de programma's. Daarbij moeten de kaders in acht worden genomen die zijn geregeld in de wet Financiering Decentrale Overheden (Fido) en de lokale vastlegging in het Treasurystatuut 2023. Het beleid geeft inzicht in de rentelasten, het renteresultaat, de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend en de financieringsbehoefte.

De Wet Fido

Het belangrijkste uitgangspunt van deze wet is het beheersen van de (mogelijk) uit de treasuryfunctie voortvloeiende risico's. Door middel van het stellen van eisen aan de kasgeldlimiet en de renterisiconorm worden de renterisico's van zowel de korte als de langeschuld door de wet begrensd. Ook verplicht de wet gemeenten twee treasury instrumenten te hanteren:

- Het door de gemeenteraad vaststellen van een treasurystatuut;
- Het in de gemeentebegroting en -rekening opnemen van een financieringsparagraaf;

Interne ontwikkelingen

Financieringsbehoefte

Uitgangspunt voor het treasurybeleid van de gemeente Ouder-Amstel is een treasurybeheer waarbij zoveel mogelijk wordt gefinancierd met eigen vermogen. Zodra de liquide middelen onvoldoende aanwezig zijn moeten er kasgeldleningen (lening met korte termijn) aangetrokken worden en wordt er beoordeeld of we moeten overstappen op leningen met een langere termijn.

In 2023 hebben we voor het eerst een langlopende lening afgesloten, van € 10 miljoen en dat conform het Treasurystatuut 2023. In 2026, 2027 en in 2028 verwachten we dat er mede door investeringen in scholen, een extra financieringsbehoefte ontstaat van 10 miljoen, 21 miljoen en 14,5 miljoen waarin we met het afsluiten van nieuwe langlopende leningen kunnen voorzien. De hiermee samenhangende financieringslasten zijn opgenomen in de begroting waarbij we gerekend hebben met een rentepercentage van 3%.

Externe ontwikkelingen

Renteontwikkeling

De rentetarieven zijn de afgelopen periode toegenomen. Voor de begroting zijn we uitgegaan van een rentepercentage op langlopende leningen van 3% welke afdoende is voor het kunnen afsluiten van langlopende leningen. De feitelijke rentetarieven zijn afhankelijk van gekozen looptijd, gestelde zekerheden maar ook van de conjunctuur ten tijde van het afsluiten van de leningen.

4.3.2 Rentevisie

Tegen relatief betaalbare voorwaarden kunnen banken geld lenen bij de ECB, om met dat geld kredieten te kunnen verschaffen aan bedrijven en consumenten. Voor Ouder-Amstel heeft de toenemende rentestand een negatief effect daar voor toekomstige investeringen er kredieten aangetrokken moeten worden. We voorzien voor het jaar 2025 dat het aantrekken van langlopende leningen noodzakelijk is om te kunnen voldoen aan de liquiditeitsbehoefte. Als een lening verband houdt met specifieke investeringen weegt ook

de levensduur van die investeringen mee in de keuze van de rentevaste periode. Er is in de begroting uitgegaan van een gelijkblijvende rente van 3%.

4.3.3 Risicobeheer

Met betrekking tot het risicobeheer geldt dat het uitzetten van middelen is toegestaan als "schatkistbankieren". Het schatkistbankieren is per 1 januari 2014 ingevoerd, vanaf dat moment kunnen de overtollige liquide middelen niet meer bij commerciële banken worden uitgezet. Deze moeten bij het Rijk worden gedeponereerd (tegen een minimale rentevergoeding). In het kader van het risicobeheer is een viertal risico's te onderscheiden, te weten: renterisico, kredietrisico, liquiditeitsrisico en koersrisico.

Renterisiconorm

Doel van deze norm uit hoofde van de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) is te voorkomen dat bij herfinanciering en/of renteherziening van de leningen bij (aanzienlijk) hogere rentestand grote schokken optreden in de hoogte van de rente die de gemeente moet betalen. De norm beperkt de budgettaire risico's. De jaarlijkse verplichte aflossingen en de renteherzieningen mogen niet meer bedragen dan 20% van de totale lasten van de begroting.

Het renterisico op de vaste schuld wordt berekend door te bepalen welk deel van de langlopende leningen in enig jaar moet worden geherfinancierd. Of waar op grond van de leningvoorwaarden de rente eenzijdig door de tegenpartij kan worden herzien. De wet stelt criteria voor de berekening van het risico op de vaste schulden, zoals deze zijn vastgelegd in de definitie van de renterisiconorm. Door middel van deze norm wordt een kader gesteld waarmee een zodanige opbouw van de langlopende leningen wordt bereikt, dat het renterisico uit hoofde van renteaanpassing en herfinanciering van leningen in voldoende mate wordt beperkt.

Er wordt beperkt gebruik gemaakt van geldleningen. Hierdoor is er in de begroting 2025 beperkt sprake van renterisico inzake langlopende schuldposities. De in de Wet Fido vastgelegde renterisiconorm, die dient ter beperking van het renterisico uit hoofde van renteaanpassingen bij de herfinanciering van leningen speelt nog geen rol in Ouder-Amstel.

Kasgeldlimiet

Het renterisico op korte termijn financiering (leningen met een looptijd korter dan één jaar) wordt in beeld gebracht via de kasgeldlimiet. Deze stelt beperkingen aan financiering van uitgaven met korte termijn leningen. Op basis van de Wet fido bedraagt de kasgeldlimiet 8,5% over de omvang van de begroting. Indien twee opeenvolgende kwartalen de kasgeldlimiet overschreden wordt, merkt de toezichthouder dit aan als structureel. In dat geval verplicht de toezichthouder de gemeente maatregelen te treffen om de overschrijding teniet te doen. Vooralsnog blijven we ruim binnen de kasgeldlimiet.

Kredietrisico

Kredietrisico's bij het uitzetten van een overschot aan liquide middelen zijn met invoering van het verplichte schatkistbankieren niet meer aan de orde. De gemeente heeft gemeentegaranties verstrekt aan de Woningstichting Ouder-Amstel (nu Eigen Haard), de exploitant van verzorgingshuizen (Woonzorg Nederland en particulieren). De daaraan verbonden verplichtingen zijn overgenomen door de Stichting Waarborgfonds Sociale Woningbouw (instellingen) en door de Stichting Waarborgfonds Eigen Woningen (particulieren). De gemeente heeft slechts een achtervangfunctie op het moment dat één van deze stichtingen in financiële problemen komt.